

SREDNJEVEŠKA KNJIŽEVNOST

- najvišji vrednoti sta podložnost bogu in fevdalcem
- v primerjavi z antiko človek ni več psihofizična celota ampak je pomembna le njegova duša
- zanemarjanje telesnosti, umazanija, kuga
- doba mračnjaštva-neizobraženost, nerazgledanost ljudi, podložnost dogmam
- *oblike književnosti*
- junaška epika
 - nacionalni epi s predelano zgod. snovjo
 - od 8. do 14.st
 - izpostavljeni fevdalna in krščanska ideja
 - Anglosaksonski ep: Beowulf iz 18.st
 - Fr. ep: Chansons de geste-od 9. do 12.st; 80 epov
 - Spev o Rolandu
 - ok. 1100, 4000 verzov, zgod. snov
 - Španski naci. ep: Pesnitev Lidu
 - Nem.: Hindelbrandova pesem
 - Spev o Nibelungih
 - Ruski ep: Beseda o pohodu Igorjevem
- književnost viteštva
 - viteški roman
 - a) snov iz antike:
 - viteški romani v verzih
 - roman o Troji
 - roman o Aleksandriji
 - b) srednjeveška snov
 - Bretonski cikel: Kralj Arthur in vitezi okrogle mize; Roman o Tristanu in Izoldi; reknstr: Joseph Bedier; osebe: Kralj Mark, nečak Tristan, Izolda plavalasa, Izolda beloroka; ljubezensko pravljčni roman
 - Karolinški cikel: o Karlu Velikem in njegovih
 - trubadurska lirika
 - trubadurji: trover-iznajditelj; potujoči plemiči
 - izraz družbene konvencije (navade)
 - nastala v Provansi (11.-14.st)
 - razvije posebne pes. obl.:
 - serenada ali podoknica
 - svitanica ali alba
 - sonet, tercina, kancona, balada
 - razcvet v Nem., Minnesänger
 - predst.: Guillaume de Poitier, Walter von den Vogelweider
 - sladki novi stil
 - Dante Alighieri (1265-1321)
 - Firenze; Beatrice Portinari
 - dela: razprave v Lat. jeziku, dela v Ital. jeziku (zbirka
 - Novo življenje: 30 sonetov, Beatrice, poduhovljena ljub. lirika) sonetov Novo življenje, ep Božanska komedija)
 - relig. alegorični ep Bož. kom.: usoda duše po smrti; ok. 1300; 100 spevov; Ptolmejev geocentrični system
 - književnost italijanskih srednjeveških
 - Francesca de Rimini in Paolo Malatesta
 - Grof Ugolino: zgod. ozadje; iz težav z razumom+love; tercina
 - vagantska pozija
 - Francois Villon (1431-1463)
 - vaganti (vagabundi)-potujoči pevci
 - študirali na Sorboni
 - zbirki: Veliki testament, Mali testament
 - motivi vagantske poez.: družbeno-kritična pesem; love songs;
 - laj, balada, epitaf (nagrobni)-v obliki balade-osebno izpovedna bivajska poezija; realistični stil pisanja; pogovorni jezik pesem; nagovor, spoštovanje mrtvih